

aliquis a peccato abstinere:tamen nisi in cruce Christi crediderit,non potest dici Christo confixus,sive cruci.vnde sequitur.

voluerit animam suam saluam facere,perdet eam. Qui autem perdidit animam suam propter me,inueniet eam.

Quid n. prodest homi, si mudu vniuersum lucretur:atq; vero sua detrimetu patiatur? Aut quam dabit ho comutatione p aia sua?

Ho. eu. 32.

Tra. 2. in Matth.

Hom. 57.

CHRY. Quia dixerat,qui vult saluare,perdet, & qui perdet, saluabit, ut vobis salutem & perditionem ponens, ne aliquis aestimet aequale esse hinc inde perditionem & salutem, subiungit.

CHRY. Quia dixerat, qui vult saluare, perdet, & qui perdet, saluabit, ut vobis salutem & perditionem ponens, ne aliquis aestimet aequale esse hinc inde perditionem & salutem, subiungit.

Et prima quidem facie commutatione anime est in substantia, vt det substantia suam homo pauperibus, & saluet animam suam. Sed puto, quod non habet aliquod homo, quod dans quasi commutationem anime suae liberet eam de morte: Deus autem pro animabus hominum dedit commutationem,

Filius n. hois venturus est in gloria patris sui cum Angelis suis, & tunc reddet vniqueq; s'm opera eius. Amen dico vobis, sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant filium hominis venientem in regno suo.

pacis autem tempore, ea quae amplius dominari possunt frangenda sunt desideria terrena, vnde dicitur.

CHRY. Hoc autem dixit, non solum peccatoribus penas commemorans, sed iustis brauia & coronas, HIERO. Poterat autem Apostolorum tacita cogitatio istiusmodi scandalu sustinere.

ergo hic dicitur, impletum est in tribus discipulis, quibus Dominus transfiguratus in Monte, gaudia aeternae re promissionis ostendit, qui uiderunt eum in regno suo uenientem, id est in ea claritate fulgentem, in qua peracto iudicio, uidebitur ab omnibus Sanctis.

CHRY. Quia dixerat, qui vult saluare, perdet, & qui perdet, saluabit, ut vobis salutem & perditionem ponens, ne aliquis aestimet aequale esse hinc inde perditionem & salutem, subiungit.

Ho. eu. 31.

Tra. 2.

Ho. eu. 31.

Tra. 3.

mortem gustare testatur, a quibus mors corporis, quasi libando gustatur, vita vero anime possidendo tenetur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

T post dies sex, Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannem fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum seorsum, & transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut Sol:

Hom. 57.

Tra. 3.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

Ab apostolis dicitur de eo, G. I. O. Vel vestimenta Christi sanctos significant, de quibus Elias. Omnibus his velut vestimento velturis, & vni operantur, quia candidi erunt virtutibus, & omnibus virtutum astus ab eis remotus erit. Sequitur. Et apparuit illis Moyses, & Elias cum eo loquentes.

vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illis Moyses & Elias cum eo loquentes. Respondens autem Petrus, dixit ad Iesum: Domine, bonum est nos hic esse: si vis, faciamus hic tria tabernacula, tibi vnū, Moysi vnū, & Eliae vnū.

legis, & blasphemum: patris sibi gloriam usurpantem, v ostendat ab vtraque accusatione innocens, eos qui in vtraque fallerunt, in medium ducit. Et enim Moyses legē dedit, & Elias pro gloria Dei amulatur fuit.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

EMI. Claritatem suae visionis, quam promiserat Dominus discipulis suis in hac transfiguratione, habita in more, post sex dies compleuit, vnde dicitur.

HIERO. Quia carnale ex frondibus, aut tentorijs quae rebant tabernaculum: nubis incidit operuntur umbraculo. vnde dicitur. Adhuc eo loquente, ecce nubes lumen, quae sunt sermones, & Dominus comminatur, nubem tenebrosam ostendit, sicut in Sinai hic

Homi. 57.

hic autem, quia non terrere volebat, sed docere, nubes apparuit lucida. O R L. Lucida autem nubes obumbrans sanctos, est virtus paterna, vel forte spiritus sanctus. dicam etiam Saluatorem nostrum esse lucidam nubem, quae obumbrat euangelium, & legem, & Prophetas, sicut intelligunt qui possunt aspicere lumen ipsius in praemissis. H I E R O. Quia vero imprudenter interrogauerat Petrus propterea Domini responsione non meretur, sed pater respondet pro filio, ut verbum Domini completeretur: Qui me misit, ipse de me testimonium perhibet. C H R Y. Neque autem Moyses loquitur, neque Elias, sed pater omnium maior vocem emittit ex nube, ut discipuli credat, quod a Deo haec vox erat. Semper enim, & apparere solet Deus in nube, sicut scriptum est. Nubes & caligo in circuitu eius, & hoc est quod dicitur. Et ecce vox de nube. H I E R O. Vox quidem patris de caelo loquentis auditur, qui testimonium perhibet filio: & Petrum errore sublato, doceat veritatem: immo per Petrum ceteros Apostolos. vnde subdit dicens. Hic est filius meus dilectus, hunc est faciendum tabernaculum, hunc obtemperandum. hic est filius, illi serui sunt. debent & ipsi vobiscum in penetrabilibus cordis sui Domino tabernaculum preparare. C H R Y. Ne igitur timeas Petre. Si enim potens est Deus, mani festum quia & filius similiter potens est. si enim diligit, ne timeas: nullus enim eum qui diligit prodit, nec tu aequaliter eum diligis genitor. Neque autem solum diligit eum, quia genuit, sed & quia vnus est voluntatis cum ipso. Sequitur enim. In quo mihi complacui, ac si diceret. In quo requiesco, quem accepto, quia omnia quae sunt patris cum diligentia exequitur, & est voluntas vna ipsi & patris, quare & si cruciungi vult, non contradicas. H I L A. Hic ergo esse filium, hunc dilectum, hunc complacitum, sed & hunc ad diem hunc vox de nube significat, dicens. Ipsum audite, ut scilicet idoneus ipse praecceptorum talium auctor esset, qui saeculi datum, crucis voluntate, obitum corporis, & post haec regni caelestis gloria facti confirmasset exemplo. R E M I. Dicit ergo. Ipsum audite, ac si alius verbis diceret. Recedat vmbrae legales, & typi Prophetarum, & solum consuetum lumen euangelij sequamini. Sive ideo ait: Ipsum audite, ut illum esse ostenderet, quem Moyses praedixerat, dicens: Prophetam suscitabit vobis Deus de fratribus vestris, tanquam me audieris ipsum. Sic ergo Dominus vndique habuit testes, ex caelo vocem Patris, ex paradiso Eliam, ex inferis Moysen, ex hominibus Apostolos, ut in nomine Iesu omne genu flectatur: caelestium, terrestrium, & inferorum. O R L. Vox autem de nube, aut ad Moysen & Eliam loquitur, quod desiderant videre filium Dei, & audire eum, aut discipulos docet. G L O. Notandum autem, quod bene conuenit mysterium secundi regenerationis, quae scilicet erit in resurrectione, ubi caro resuscitabitur cum mysterio primae, quae est in baptisate, ubi anima resuscitatur. In baptisate enim Christi, operatio totius Trinitatis ostensa est. Fuit enim ibi filius incarnatus, apparuit in columbae specie spiritus sanctus, & pater fuit ibi in voce declaratus. Et similiter in transfiguratione, quae est sacramentum secundae regenerationis tota Trinitas apparuit, pater in voce, filius in homine, spiritus sanctus in nube. Queritur autem, quare spiritus sanctus ibi in columba, hic in nube declaratus est? Dona siquidem sua per species declarare solet. Innocentiam autem in baptisate donat, quae per aem simplicitatis designatur. Daturus est autem claritatem, & refrigerium in resurrectione: & ideo in nube refrigerium, in fulgore nubis claritas resurgentium corporum designatur. Sequitur. Et audi, disci, ceci in fa. suam, & timue. valde. H I E R. Triplicem autem ob causam patore terrentur, vel quia se errasse cognouerant, vel quia nubes lucida operuerat eos, aut quia Dei patris vocem loquentis audierant. Humana enim fragilitas conspectum maioris gloriae ferre non sustinet, ac toto animo & corpore contremiscens ad terram cadit. quanto enim quis ampliora quaesierit: tanto magis ad inferiora collabitur, si ignorauerit mensuram suam. R E M I. In eo vero, quod sancti Apostoli in faciem ceciderunt: fuit indicium sanctitatis, quia sancti in faciem cadere dicuntur, impii vero retrorsum. C H R Y. Sed cum ante, in Christi baptisate quando talis etiam vox de caelo delata est, nullus ex turba qui aderat tale aliquid passus est: quomodo discipuli in monte ceciderunt? quia. f. & solitudo, & altitudo, & silentium erat multum,

& transfiguratio stupore plena, & lumen purum, & nubes extensa, ex quibus omnibus stu por in eis cogregabatur. H I E R O. Quia vero illi iacebant, & surgere non poterant, ipse clementer accedit, & tangit eos, ut tactu fuger timorem, & debilitata membra solidetur. & hoc est, quod dicitur. Et acc. Iesus, & teti. eos. quos autem manu sanauerat, etiam sanauit imperio. vnde sequitur. Dixitque eis, surgite, & nolite timere. Primum timor expellitur, ut postea doctrina tribuat. Sequitur. Le. autem oca. suos, ne. vi. nisi so. Iesum, quod rationabiliter factu est, ne si Moyses & Elias perseverassent cum Domino: patris vox videretur incerta, cui possimum daret testimonium. Vident etiam Iesum stantem ablata nube, & Moysen & Eliam euauisse, quia postquam legis & Prophetarum vmbra discesserat, virtumque in euangelio reperitur. Sequitur. Et descendit illis de monte praecipit eis Iesus, dicens: Nemini dixit. viii. hanc. do. si. ho. a. mo. r. refur. si non vult ergo in populi praedicari, ne & incredibile esset pro rei magnitudine, & post tantam gloriam apud rudes animos sequens crux scandalum faceret. R E M I. Sive quia, si maiestas illius diuulgaretur in populo, populi impedirent dispensationem passionis eius, retinendo principibus Sacerdotum, & sic redemptio humani generi retardaretur. H I L A. Silentium etiam rerum gestarum quas viderant imperat, ut cum essent spiritu sancto repleti: tunc gestorum spiritualium testes essent. c. H I E R O. Traditio Pharisaeorum est iuxta Malachiam Prophetam, quod Elias veniat ante Saluatoris aduentum, & reducat cor patrum ad filios, & filiorum ad patres, & restituit omnia in antiquum statum. Aestimant ergo discipuli transformationem gloriae haec esse, quam in monte viderant. Et ideo dicitur. Et interro. eum disci. eius. di. quid ergo scri. di. quod Heli. oportet primum ve. Ac si dicerent. Si iam venisti in gloriam, quomodo praecursor tuus non apparet? maxime autem hoc dicitur: quia Heliam viderant recessisse. C H R Y. Non autem aduentum Elię discipuli de scripturis sciebant: sed scribē eis manifestabant: & ferebatur hic sermo in plebe indocta: sicut & de Christo. Non autem vt oportebat, aduentus Christi & Elię a scribis interpretabatur. Scripserunt enim duos dant Christi aduentus: eum scilicet qui factus est, & eum qui futurus est. Sed scribē plebem euerentes: secundum aduentum solum commemorabant plebi: & dicebant, Quoniam hic est Christus, oportebat Heliam praenunire. Est igitur solutio quam Christus inducit. Sequitur. At ille respondens ait: Heli. quidem ven. est: & reit. omnia. Dico autem vobis: quia Helias iam ve. Ne autem exultimes eum in sermone errasse: si quoad dicit: dicit Eliam venturum: & quoad dicit: uenisse. Cum enim dicit, quod Elias venturus est, & restituit omnia: de ipso Elia in propria persona loquitur, qui quidem restituit omnia: quod corriget infidelitatem iudeorum: qui tunc inuenientur, quo tunc conuertent corda patrum ad filios, id est iudeorum ad apostolos. A V G. de Quat. euan. Vel restituit omnia, id est eos quos Antichristi persecutio perturbauerit. vel ut ipse restituat moriendo, quae debet. C H R Y. Si autem tor bona erunt ex Heliae praesentia: quare tunc non emisit? Dicemus, quia & tunc Christum aestimantes Eliam, non crediderunt ei. Tunc autem Elię credent, quia cum post tantam expectationem venerit, annuncians Iesum, facilius suscipient quae ab eodem dicuntur. Cum vero dicit, quod Elias iam venit: Ioannem, Elię vocat, propter ministerij modum, sicut enim Elias secundum aduentum praecursor erit: ita Ioannes praecursor factus est primi. propter hoc autem Ioannem, Eliam nominat, ut ostendat primum suum aduentum veteri Testamento, & prophetiae conuenire. H I E R. Ipse ergo qui venturus est in secundo Saluatoris aduentu iuxta corporis fidem: nunc per Ioannem venit in uirtute, & spiritu. Sequitur. Et non cognouerunt eum, sed fecerunt in eo quae cumque uoluerunt. hoc est, spreuerunt & decollauerunt eum. H I L A. Vt Domini aduentum praenunciāns, passionem quoque praeretur, & iniuria, & uexationis exemplo. unde sequitur. Sic & fi. ho. pas. est ab eis. C H R Y. In quo oportune suam passionem commemorat ex passione Ioannis, multam eis praebens consolationem. H I E R O. Queritur ergo, cum Herodes & Herodias Ioannem interfecerint, quomodo ipsi quoque Iesum crucifixisse dicantur, cum legamus eum a Scribis, & Pharisaeis interfecisse? Et breuiter

Hom. 58.

Lib. 1. c. 21.

breuiter respondendum, quod in Ioannis necesse Pharisaeorum factio confeserit, & in occasione domini Herodes iunxerit voluntatem suam, qui illudum atque despectum remisit ad Pilatum, ut eum crucifigeret. R A B A. Ex iudicio autem passionis suae quam dominus eis sepius praedixit, & praecursoris sui, quam iam completam cernebat, discipuli cognoscebant Ioannem sibi in Elię uocabulo demonstratum esse. vnde sequitur, Tunc in tellexerunt discipuli, quia de Ioanne baptista dixit. eis. O R I. Quod autem dixit, propter Ioannem Eliam uenit, non anima Elię est intelligenda, ne in eadem in dogma transcorporationis, quae alie num est ab Ecclesiastica ueritate: sed sicut angelus praedixit, Venit in spiritu, & uirtute Elię. d. Et cum uenisset ad turbam, accessit ad eum homo genibus prouolutus ante eum, dicens: Domine, miserere filio meo quia lunaticus est, & male patitur. Na sepe cadit in ignem, & crebro in aquam. Et obtuli eum discipulis tuis, & non potuerunt curare eum. Respondens autem Iesus, ait: O generatio incredula & peruersa, quousque ero uobiscum? Vsq̄ue quod patiar uos? Afferte huc illum ad me, & increpauit illum Iesus, & exiit ab eo demonium, & curatus est puer ex illa hora. Tunc accesserunt discipuli eius ad Iesum secreto, & dixerunt: Quare nos non potuimus ei eicere illum? Dixit illis Iesus: Propter incredulitatem uestram. Amen quippe dico uobis, si habueritis fidem sicut granum synapis, dicetis monti huic, transi hinc, illuc, & transibit, & nihil impossibile erit uobis. Hoc autem genus non eicitur, nisi per orationem & ieiunium. R A B A. Quia nulla remanet ibi infirmitas, ubi omnipotens saltem praestat H I E R O N Y. Mihi autem videtur iuxta tropologiam lunaticus esse, qui per horarum momenta mutatur ad uitia, & nunc quidem in ignem fertur, quo aduulterantiu corda succensa sunt, nunc in aquas, scilicet uoluptatum, uel cupiditatum, quae non valent extinguere charitatem. A V G. de Quat. euang. Vel ignis ad iram pertinet, eo quod alta petat, aqua ad uoluptates carnis. O R I G. De inconstancia autem peccatoris dicitur: Stultus ut Luna mutatur. Et est uidere in talibus impetus quosdam quasi operum bonorum subrepere. aliquando autem quasi quadam abreptione spiritus a passionibus comprehenduntur, & cadunt a statu bono, in quo stare putabantur. Forsitan ergo angelus, qui fortitius est huius lunatici custodiam, pater hunc appellatur, deprecans quasi pro filio medicum animarum, ut liberet eum, qui non potest sanari a passione per uerbum humile discipulorum Christi, quia non recipit eorum admonitionem ueluti surdus. & ideo opus est ei Christi sermo, ut iam de cetero sine ratione non agat. C H R Y. Acceperant discipuli a domino potestatem spirituum immundorum, & quia oblatum demoniacum curare non poterant, videtur quod in dubitatione de uenerint. ne forte gratiam, quae erat eis tradita perdidissent, & ideo dicit: Tunc accesserunt ad Iesum discipuli eius secreto, & dixerunt: quare nos non potuimus eicere illum? Interrogant quidem singulariter non propter uerecundiam, sed quia de ineffabili & magna ueritate in interrogari, sequitur: Dixit illis Iesus: propter incredulitatem uestram. H I L A. Crediderant quidem apostoli, nondum tamen erant perfecte fidei, nam domino in monte demorante, & ipsis eum turbis residentibus, quidam tepor eorum fidem retardauerant. C H R Y. Vnde manifestum est hinc, quoniam & discipuli in fide infirmati sunt, sed non omnes. columbae enim illa non aderan, scilicet, Petrus, Iacobus, & Ioannes. H I E R. Hoc est autem quod, in alio loco dominus dicit: Quae cumque in nomine meo petieritis, credentes accipietis: ergo quotiens non accipimus, non praestantis est impossibilitas, sed poscentium culpa. C H R Y. Sciendum tamen, quod sicut multotiens accedentis fides accipere sufficit effectum miraculi, ita multotiens facientium miracula sufficit uirtus, etiam non creditibus illis, qui expecterint miracula operari: etenim qui circa Cornelium ex propria fide allexerunt gratiam spiritus sancti. Ille autem mortuus, qui proiectus est in sepulchrum Elię, sola uirtute corporis sancti resuscitatus est. contigit autem & tunc discipulos infirmari in fide, imperfectus enim dispositio erant ante crucem, & ideo dominus dicit hic esse causam signorum. Vnde subdit: Tunc Amen quippe dico uobis. Si habueritis fidem sicut granum synapis, dicetis monti huic, transi hinc, & transibit. H I E R. Putant aliqui fidem grano synapis comparatam parua dici, cum Apostolus dicat: Et si habueris tantam fidem, ita ut mores transferam, magna est ergo fides, quae grano synapis comparatur. G R E G. 10. Moral. Granum quippe synapis nisi teratur, nequaquam uirtus eius agnoscitur, sicut uirtus sanctorum tritura persecutionis opprimat, mox in feruorem uirtutis uertitur quicquid in illo antea despicabile infirmum; uidebatur. O R I G. Vel ideo omnis fides grano synapis comparatur, quoniam contemnitur quidem fides ab hominibus, & modicum aliquid & uile apparet. Cum uero consecutum fuerit huiusmodi semen bonam animam quasi terram, fit arbor magna. Sic autem magna est praedicta lunatici infirmitas, & fortis ad curandum inter omnia mala, ut moti affimiletur, nec expellatur nisi per omnem fidem eius, qui passiones huiusmodi sanare uoluerit, C H R Y. Vnde & de translatione montium mentionem facit. Et ultra

Tract. 3.

Tract. 4.

Lib. 1. c. 22.

Hom. 58.

Tract. 4.

Tract. 4.

Et ultra